

ТЕОДОР СТЪРДЖЪН ПИСМО ОТ ИЛЮМИНАТОРА

Превод от английски: Любомир Николов, —

chitanka.info

До мистър Дейвид Джоунс
Форти Фатъмс
21 септ. 1938

Драги сър,

Пиша тия кратки редове само за да узнаеш какво мисля за теб.

Май нещо взе да вириш нос, приятелче. Откога стана голяма клечка? Вече доста години плавам по море, сополанко, и още не съм се срещал с тая твоя прехвалена сила. Веднъж ми се счупи витло; подозирам обаче, че за по-евтино го бяха запоили с бронз. Друг път имах разпорен шев; но онова трийсетгодишно корито и бездруго си беше за старо желязо. Вярно, веднъж ме изненада, когато баластът не беше наместен добре, хвърли шквал срещу кораба и го преобърна, та ми видя сметката. Чист късмет, това е. А инак само се перчиш и дрънкаш.

Сега пък предупреждаваш за ураган. Вълнувам ли се? Никак даже. От теб човек и морска болест не може да хване. Хайде, давай, поплювко! Може да си потопил някоя и друга рибарска гемия, но няма как да се справиш с новичък танкер — цели седем хиляди тона. Хайде де. Опитай.

Чуйте Джоунс от радиостанцията в Маями.

— В момента ураганът е на четиристотин мили изток-югоизток от Маями, движи се в посока запад-северозапад със скорост дващест до дващест и пет мили в час. Ветровете достигат ураганна сила около центъра на циклона с приблизителен диаметър седемдесет и пет мили. Всички малки плавателни съдове се приканват незабавно да поемат курс към пристанищата. Жителите на Маями и крайбрежните области да закрепят всичко подвижно. Министерството на здравеопазването препоръчва да стерилизирате ваните си и да ги напълните с питейна вода, тъй като водохранилищата могат да бъдат замърсени. Моля,

закрепете добре всяка разхлабена дървения. Ако живеете в паянтова къща, отправете се незабавно към най-близкото училище, където ще ви бъдат осигурени удобства. Ако имате в дома си болни или престарели, настанете ги в болница. Когато вятърът се засили, проверете дали всички са налице и подслонени. Не забравяйте да оставите отворена врата откъм подветрената страна...

Кефиш ли се, Джоунс? Е, тия фасони ги продавай на сухоземните гарги. Обаче мен изобщо не ме плашиш. Само дето вълнението се е позасилило малко...

Мъчиш се да ми шашнеш екипажа, нали? Онзи боцман от Оклахома например. Дето седи на кнехта до камбуза. На мен си ми ясен, Дейви; и на хлапето от нощната вахта си ясен, и на капитана; обаче онзи боцман се тормози като стара мома с херпес. Само защото през трийсет и четвърта му хвъркнал покривът над главата. Разминаваме се с доста кораби; за пръв път в живота си виждам пълни танкери да отиват на юг. Щом някой мине край нас, боцманът пак почва да хленчи:

— Абе, що не вземе капитанът да се отправи към сушата? Не знае ли, че идва ураган?

А пък аз и хлапето седим и му се смеем. Хлапето плава за пръв път; тръгнало е свят да види. Хайде, Джоунс, разиграй цирка специално заради него. Не бива да си отиде у дома и да разправи истината за теб, нали така? Виж го само. Вече е свикнало с морето; ще стане моряк от него още преди да си получи моряшката книжка. Виж го как се полюшва леко в такт с клатушкането на кораба, а вятърът развява косите му. Седемнайсетгодишно хлапе, Дейви, а ти си стар като света и все пак то ти разказа играта.

22 септ. 1938

Е, слабако, пак успя да подплашиш гаргите. Сухоземните, имам предвид. Специални предавания през цялата нощ; всички свободни от вахта стояха будни в общия салон да ги слушат.

— ... след отслабването на вятъра специални екипи от полицаи и доброволци ще охраняват улиците. Ако се нуждаете от помощ, изчакайте у дома си идването на някой от екипите.

Всяваш паника. Боцманът толкова се е стреснал, че когато работим на палубата, праща някого да слуша бюлетините на всеки кръгъл час. Плаваме през деветметрови вълни, но те измамихме. Нали ти казах, ясен си за капитана. Докато ударът връхлети върху брега, ние вече ще сме на сто мили северно от него.

Виж, О'Рурк не ми е ясен. Той е плавал в морето още преди да се родят моите старци. Видял е три урагана по тукашното крайбрежие и какво ли не още в чужбина — от тайфун до онзи вихър в Магелановия проток, дето му викат улиуоу. Обаче днес хлапето рече:

— Дано да ни връхлети. *Тогава* ще стане забавно!

А пък О'Рурк го зашлеви и изръмжа:

— Чакай първо да видиш за какво говориш, пък тогава пак си отваряй невръстната човка.

Хлапето стоеше, разтриваше бузата си и в очите му се четяха болка и смайване. После се обърна и изтича в трюма. Нищо не разбирам. О'Рурк поне е наясно с цялата работа; ако и на голям кораб може човек да загине, в което по принцип се съмнявам, стига корабът да е в добро състояние, то тогава тайфуните отдавна да са видели сметката на О'Рурк. А той е жив, нали така? Тогава защо ще бие хлапето само задето от първото си пътуване е проумяло онова, за което на него са му трябвали цели четирийсет години — че нито един ураган не е по-силен от добрата стомана?

И Сейлс Кармоди не ми харесва. Той е ирландец от Бостън, застъпва на вахта заедно с хлапето. За всеки бюлетин кисне пред радиото, обаче не обелва и дума. Чуе ли, че сме с още петдесет мили по-близо до окоето на урагана, навъсва се още по-мрачно. И все пак съм виждал Сейлс да пребива с голи ръце двама грамадни шведи. Виждал съм го как в щорм намята мушамата и се катери по мачтата, за да освободи сигналния фал. А сега се е уплашил. Как успя да уплашиш бик като него, Джоунс?

Значи си решил да докопаш и мен, така ли? Ето го радиото в Маями:

— Според наблюдателите центърът на бурята е на 180 мили източно от Маями и се движи приблизително в посока север-северозапад. Следователно няма да стигне до бреговете на Флорида.

Завиваш на север, а? И ще се срещнем ли? Чакай да помисля. Ако поддържахме курса и скоростта, моят кораб и твоето ураганче ще

се срещнат някъде северно от Чарлстън, на около 45 мили от брега. Побързай, старче, инак ще сме там преди теб и преспокойно ще си отминем на север додето пристигнеш.

Свалям ти шапка. Хубав цирк разигра за хлапето. Когато е нощем на вахта и Сейлс го смени, дори не смее да отскочи за една цигара до кърмата; само отива откъм другата страна на мостика, подпира се там и гледа напред. Преди две вечери преместихме наблюдателя на мостика; между нас казано, на носа доста пръска. Корабът обаче си знае работата. Забива нос, поема вълните и ги изцежда през клюзовете, а веригите под брашпила тракат; после се разкършва като борец пред схватка, намята бака с мантия от солена вода и пяна, разсича с фалшборта водните маси и пак се издига нагоре. Двигателите работят на половин мощност; тук ни прецака, старче. Машинарията няма сили за повече; но корпусът и здравите прегради ще ти дойдат нанасяно. Да не говорим за тежестта на седемдесет и осем хиляди барела керосин и мазут плюс тоновете бидони и сандъци в предния и задния трюм.

23 септ. 1938

Дейви Джоунс, признавам твоята сила. Не е чак каквато я раздуват по вестници и списания. Такава просто не може да бъде. Но рано тази сутрин, когато шквалът ни връхлетя със скорост седемдесет и пет мили, открих, че в морето вятърът и вълните имат силата да откъртват парчета боя от корпуса; че могат да мачкат стоманена ламарина като прост картон; че могат да изтръгнат здраво заварените основи на крановете, които използваме за тежки товари, и да ги метнат зад борда. Но корабът е плътно затворен и съвсем сух отвътре, тъй като заковахме задния трюм, затворихме водонепроницаемите прегради и закрихме отдушниците. А ако се държа за перилата, все още мога да обикалям кърмата. Все още мога да излизам на палубата и да казвам право в рибешката мутра, че с мен и моя кораб си си намерил майстора.

Ти си убиец.

Третият шквал бе отминал и ние се тътрехме като изнемощял вол с тежък товар по безкрайно нагорнище. Аз и хлапето отворихме водонепроницаемата врата откъм подветрената страна, измъкнахме се на палубата и пак я залостихме зад себе си. Добрахме се до парапета на кувертата и застанахме там, гледайки как корабът превъзмогва вълна подир вълна. От време на време изчезваше цял. Откъм бакборта и щирборда имаше единствено океан. Под нозете ни — океан. На седемдесет метра от нас средната надстройка се превръщаше в остров. По-нататък пак океан. А още по-нататък се подаваше бакът. Зад нас друг остров — кърмовата надстройка. Сетне трите островчета се сливаха и отново се превръщаха в кораб.

Парцаливи облаци прелитаха над главите ни като запокитени камъни. Единият бе надвиснал ниско, на пет мили от нас откъм бакборта. Налетя четвъртият шквал и стенанията на щагите се засилиха с още една-две октави. Черният облак спря, завихри се, израсна и изведнъж се втурна насреща ни с вой.

— Внимавай! Назад! — викнах аз на хлапето.

Ала то изобщо не ме чу. Стоеше и яздеше побеснялата палуба, сякаш бе част от нея. Прескочих задния тръбопровод, хукнах към трюмовия капак, проснах се зад комингсите и вкопчих пръсти в обшивката. Останалото стана само за три секунди, но сякаш бе цяла вечност... шквалът се стовари с мрак и заслепяващ порой; прелетя покрай нас и изтръгна океана изпод кораба... сигурно тъй е било, защото рухнахме като камък сред мрака. Проснат по корем зад капака, аз зърнах онази вълна; зърнах как гребенът ѝ се къдри над върха на предната мачта. Видях и момчето изправено да се крепи с две ръце срещу камшичния удар на вятъра, извило лице нагоре, за да посрещне стената от сиво-зелена вода. Усетих как корабът се разтресе, когато средната надстройка пое главния удар, а сетне върху ми се срути с премазваща тежест грамада от солена вода. Сякаш подир векове тя отмина и аз отново поех дъх, но хлапето го нямаше. По барабана на лебедката зърнах бели налепи.

Ти, гаден страхливец!

Ти печелиш, Дейви Джоунс. Вълните нахлуха в средната надстройка. Отнесоха антената. Премазаха спасителните лодки.

Повалиха комина. Прекършиха гръбнака на кораба.
По устните ми има керосин и сол.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.